

คำอธิบายสรุปสาระสำคัญ

พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิต พ.ศ. ๒๕๕๕^๑

๑. ความมุ่งหมายของกฎหมาย

ในการพิจารณาให้สินเชื่อ สถาบันการเงินมีความจำเป็นที่จะต้องมีความรู้เกี่ยวกับฐานะทางการเงินและประวัติการชำระหนี้ของผู้ขอสินเชื่ออย่างเพียงพอ เพื่อใช้เป็นปัจจัยหนึ่งในการพิจารณาอนุมัติสินเชื่อให้แก่บุคคลดังกล่าวหรือไม่ เนื่องจากกรณีที่ผู้ขอสินเชื่อไม่สามารถชำระหนี้คืนให้แก่สถาบันการเงินได้ย่อมส่งผลให้สถาบันการเงินมีหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้เพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของสถาบันการเงินนั้นเอง กฎหมายฉบับนี้จึงกำหนดให้สถาบันการเงินที่เป็นสมาชิกของบริษัทข้อมูลเครดิตมีหน้าที่ต้องนำส่งข้อมูลสินเชื่อของลูกค้าแต่ละรายให้แก่บริษัทข้อมูลเครดิต เพื่อให้สถาบันการเงินจะได้ใช้ข้อมูลดังกล่าวประกอบการพิจารณาอนุมัติสินเชื่อต่อไป นอกจากนี้ กฎหมายฉบับนี้ยังกำหนดหลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิต ตลอดจนการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจดังกล่าว รวมทั้งบทบัญญัติที่เป็นการคุ้มครองประชาชนผู้เป็นเจ้าของมูลไว้ด้วย

๒. สรุปสาระสำคัญของกฎหมาย

๒.๑ กำหนดนิยามของข้อมูลเครดิต (มาตรา ๓) โดยให้หมายถึง ข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับลูกค้าที่ขอสินเชื่อ ดังต่อไปนี้

(๑) ข้อเท็จจริงที่บ่งชี้ถึงตัวลูกค้า และคุณสมบัติของลูกค้าที่ขอสินเชื่อ เช่น ธรรมเนียม บุคคลธรรมดา ได้แก่ ชื่อ ที่อยู่ วันเดือนปีเกิด สถานภาพการสมรส กรณีนิติบุคคล ได้แก่ ชื่อ สถานที่ตั้ง เลขที่ทะเบียนการจัดตั้งนิติบุคคล

(๒) ประวัติการขอและการได้รับอนุมัติสินเชื่อ และการชำระสินเชื่อของลูกค้าที่ขอสินเชื่อ รวมทั้งประวัติการชำระราคาสินค้าหรือบริการโดยบัตรเครดิต

๒.๒ กำหนดว่าการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิต ซึ่งหมายความถึงกิจการเกี่ยวกับการควบคุมหรือการประมวลผลข้อมูลเครดิตเพื่อให้ข้อมูลแก่สมาชิกหรือผู้ใช้บริการ (มาตรา ๓) นั้น จะต้องจัดตั้งในรูปแบบบริษัทและได้รับใบอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง (มาตรา ๖) และจะต้องมีจำนวนหุ้นที่มีสัญชาติไทยถืออยู่เกินกึ่งหนึ่งของทุนจดทะเบียนของบริษัทจำกัด หรือหุ้นชำระแล้วของบริษัทมหาชนจำกัด แล้วแต่กรณี รวมทั้งต้องมีกรรมการเป็นบุคคลผู้มีสัญชาติไทยเกินกึ่งหนึ่งของกรรมการทั้งหมด (มาตรา ๗)

^๑ คำอธิบายนี้มีขึ้นเพื่อประโยชน์ในการเข้าใจสาระสำคัญของกฎหมายเท่านั้น ส่วนการจะปฏิบัติตามกฎหมายให้เป็นไปอย่างถูกต้องนั้น ประชาชนจะต้องศึกษา ทำความเข้าใจ ตรวจสอบ และยึดถือตัวบทกฎหมายเป็นสำคัญ

ทั้งนี้ บริษัทข้อมูลเครดิตข้างต้นมีหน้าที่ในการประมวลผลข้อมูลที่ได้รับจากสมาชิกหรือจากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้ (มาตรา ๑๖) และจะต้องจัดให้มีระบบหรือข้อกำหนดต่างๆ ตามที่กฎหมายกำหนด เช่น ระบบการแก้ไขข้อมูลให้มีความถูกต้องสมบูรณ์และทันสมัยอยู่เสมอ (มาตรา ๑๗)

๒.๓ กำหนดให้มีคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลเครดิต ซึ่งมีองค์ประกอบตามที่กฎหมายกำหนด (มาตรา ๒๙) และมีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิตเพื่อให้เกิดความสมดุลและเป็นธรรมกับทุกฝ่าย เช่น ออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิต พิจารณาวินิจฉัยคำอุทธรณ์ตามกฎหมายฉบับนี้ (มาตรา ๓๐)

๒.๔ กำหนดอำนาจหน้าที่ธนาคารแห่งประเทศไทย เช่น กำกับการทำงานของบริษัทข้อมูลเครดิต รับเรื่องร้องเรียนหรือดำเนินคดีกรณีมีการละเมิดสิทธิของเจ้าของข้อมูล (มาตรา ๓๖)

๒.๕ กำหนดหน้าที่สถาบันการเงินที่บริษัทข้อมูลเครดิตรับเข้าเป็นสมาชิก เช่น รายงานข้อมูลลูกค้าให้บริษัทข้อมูลเครดิต และแจ้งให้ลูกค้าทราบภายใน ๓๐ วัน (มาตรา ๑๘ และมาตรา ๑๙ (๑)) หากพบว่าข้อมูลไม่ถูกต้องหรือกรณีที่เจ้าของข้อมูลแจ้งว่าข้อมูลไม่ถูกต้อง จะต้องดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้อง (มาตรา ๑๙ (๒) (๓)) กรณีที่มีการโต้แย้งจากเจ้าของข้อมูลและไม่สามารถหาข้อยุติได้ สมาชิกมีหน้าที่ต้องรายงานให้บริษัทข้อมูลเครดิตทราบ (มาตรา ๑๙ (๔))

๒.๖ กำหนดโทษกรณีฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายฉบับนี้กำหนด หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามประกาศ คำสั่ง ที่คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลเครดิต (มาตรา ๔๒ ถึงมาตรา ๖๔)

๓. บทบัญญัติที่คุ้มครองประชาชน

๓.๑ กำหนดห้ามมิให้บริษัทข้อมูลเครดิต ผู้ควบคุมข้อมูลและผู้ประมวลผลข้อมูล จัดเก็บข้อมูลห้ามจัดเก็บ (มาตรา ๑๐)

ทั้งนี้ ได้กำหนดนิยามของข้อมูลห้ามจัดเก็บ โดยให้หมายถึงข้อมูลของบุคคลธรรมดาที่ไม่เกี่ยวกับการรับบริการ การขอสินเชื่อ หรือที่มีผลกระทบต่อความรู้สึกหรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายหรือมีผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของผู้เป็นเจ้าของข้อมูลอย่างชัดเจน ซึ่งได้แก่ ลักษณะพิการทางร่างกาย ลักษณะทางพันธุกรรม ข้อมูลของบุคคลที่อยู่ในกระบวนการสอบสวนหรือพิจารณาคดีอาญา และข้อมูลอื่นใดตามที่คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลเครดิตประกาศกำหนด (มาตรา ๓)

๓.๒ กำหนดว่าการที่บริษัทข้อมูลเครดิตจะเปิดเผยหรือให้ข้อมูลแก่สมาชิกหรือผู้ใช้บริการเพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์สินเชื่อหรือออกบัตรเครดิต ต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูล (มาตรา ๒๐)

๓.๓ กำหนดสิทธิของเจ้าของข้อมูล (มาตรา ๒๕) ดังนี้

(๑) สิทธิที่จะรับรู้ว่าบริษัทข้อมูลเครดิตเก็บรักษาข้อมูลใดของตน

- (๒) สิทธิที่จะตรวจสอบข้อมูลของตน
 - (๓) สิทธิที่จะขอแก้ไขข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง
 - (๔) สิทธิที่จะโต้แย้งเมื่อทราบว่าข้อมูลของตนไม่ถูกต้อง
 - (๕) สิทธิที่จะได้รับแจ้งผลการตรวจสอบข้อมูลของตนภายในระยะเวลาที่กำหนด
 - (๖) สิทธิที่จะได้รับทราบเหตุแห่งการปฏิเสธคำขอสินเชื่อหรือบริการจากสถาบันการเงิน ในกรณีที่สถาบันการเงินใช้ข้อมูลของบริษัทข้อมูลเครดิตมาเป็นเหตุแห่งการปฏิเสธคำขอสินเชื่อหรือบริการ
 - (๗) สิทธิที่จะอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลเครดิต
-